

Programowanie pod Windows

Zbiór zadań

Uwaga: zbiór zadań jest w fazie ciągłego rozwoju. Wszelkie prawa autorskie zastrzeżone. Dokument może być rozpowszechniany wyłącznie w celach edukacyjnych, z wyłączeniem korzyści materialnych.

Wiktor Zychła
Instytut Informatyki
Uniwersytetu Wrocławskiego

Wersja 2008.02.03

Spis treści

1	Win32 Application Programming Interface	9
1.1	Elementy interfejsu użytkownika	9
1.1.1	Potwierdzenie zamknięcia okna	9
1.1.2	Sinus, cosinus	9
1.1.3	Poruszające się kółko	9
1.1.4	Okno dialogowe	9
1.1.5	Wybrane składniki <code>Common Controls</code>	10
1.1.6	Komunikaty formatów zagnieżdżonych	11
1.1.7	Funkcje powłoki	11
1.1.8	Domyślne skojarzenia powłoki	11
1.1.9	Szablon okna dialogowego	11
1.2	Inne podsystemy Windows	11
1.2.1	Kopiowanie dyskietek	11
1.2.2	Plik tekstowy na pulpicie	12
1.2.3	Rozmiar okna w rejestrze	12
1.2.4	Komunikacja międzyprocesowa	12
1.2.5	Problem golibrody	12
1.2.6	Statystyka połączeń TCP/UDP	12
1.2.7	Biblioteka <code>Url Monikers</code>	12
1.2.8	Wiggle	13
1.3	Win32 Varia	13
1.3.1	Wtyczka DSP do Winampa 2.x/5.x	13
1.3.2	Skrypty powłoki	13
1.3.3	Internet Explorer jako host dla aplikacji okienkowych	13
1.3.4	Informacje o systemie	13
2	COM Component Object Model	15
2.1	Klient COM	15
2.1.1	Klient COM aplikacji MS Office	15
2.2	Serwer COM	15
2.2.1	Prosty serwer COM	15
3	.NET Framework	17
3.1	Język C#	17
3.1.1	Składnia języka	17
3.1.2	Prosty algorytm	17
3.1.3	Polimorfizm	17
3.1.4	Inicjowanie zmiennych statycznych	17
3.1.5	Indeksy	18

3.1.6	Refleksja - składowe prywatne	18
3.1.7	Dokumentowanie kodu	19
3.1.8	Dekompilacja kodu	19
3.2	.NET \Leftrightarrow Win32, Platform Invoke, COM Interoperability	20
3.2.1	P/Invoke, Win32 \Rightarrow .NET	20
3.2.2	P/Invoke + DLL	20
3.2.3	P/Invoke + DLL + wskaźniki na funkcje/delegacje	20
3.2.4	COM Interop, COM \Rightarrow .NET, early/late binding	20
3.2.5	COM Interop, COM \Rightarrow .NET dla istniejących typów	21
3.2.6	COM Interop, .NET \Rightarrow COM	21
3.2.7	Enterprise Interop, Java \Rightarrow .NET	22
3.2.8	Enterprise Interop, .NET \Rightarrow Java	22
3.3	.NET Base Class Library	22
3.3.1	Liczby zespolone	22
3.3.2	Operacje na obiektach typu <code>string</code>	23
3.3.3	Kodowanie napisów	23
3.3.4	Własne kolekcje	23
3.3.5	Składanie strumieni	24
3.3.6	Prosty strumień pośredni	24
3.3.7	Golibroda w .NET	24
3.3.8	Protokoły sieciowe	24
3.3.9	Własna usługa sieciowa + serializacja	24
3.3.10	Komunikacja międzyprocesowa - MSMQ	25
3.3.11	Globalizacja	25
3.3.12	Przeglądanie Active Directory	25
3.3.13	Usługa systemowa	25
3.3.14	Zewnętrzny plik w zasobach aplikacji	25
3.4	Rozszerzenia języka C# 2.0	26
3.4.1	Kontenery generyczne	26
3.4.2	Drzewo binarne	26
3.4.3	Anonimowe delegacje <code>Predicate</code> , <code>Action</code> , <code>Comparison</code> , <code>Converter</code>	26
3.4.4	Algorytmy biblioteczne	26
3.5	Rozszerzenia języka C# 3.0	27
3.5.1	Metoda rozszerzająca klasę <code>System.String</code>	27
3.5.2	LINQ to Objects, sortowanie, filtrowanie	27
3.5.3	LINQ to Objects, grupowanie	27
3.5.4	LINQ to Objects, anagramy	27
3.5.5	LINQ to Objects, agregowanie	28
3.5.6	LINQ to Objects, Join	28
3.5.7	LINQ to Objects, analiza logów serwera	28
3.6	Biblioteka <code>System.Windows.Forms</code>	28
3.6.1	Potwierdzenie zamknięcia okna	28
3.6.2	Podsystem GDI+	29
3.6.3	Formant <code>SmoothProgressBar</code>	29
3.6.4	Formant <code>Grid</code>	29
3.6.5	Windows Media Player ActiveX	30
3.6.6	Pomoc kontekstowa	31
3.7	Inne zagadnienia .NET	31
3.7.1	Wielojęzykowość .NET	31

3.7.2	Asekwencyjność kolekcji asocjacyjnych	31
3.7.3	Sekwencyjna generyczna kolekcja asocjacyjna	31
3.7.4	Lekser, parser, rekursja	31
3.7.5	Informacje o systemie w .NET	32
3.7.6	Testy jednostkowe aplikacji	32
3.8	Programowanie urządzeń mobilnych	32
3.8.1	Gra planszowa	32
3.9	eXtensible Markup Language	33
3.9.1	XML	33
3.9.2	XSD	33
3.9.3	XML + XSD	33
3.9.4	XML - serializacja	33
3.9.5	XML - DOM	33
3.9.6	XML - strumienie	33
3.9.7	XML - LINQ to XML	33
3.9.8	XML - analiza	34
3.9.9	XML jako protokół komunikacyjny	34
3.10	Biblioteka ADO.NET	34
3.10.1	DataReader	34
3.10.2	DBMS	34
3.10.3	Data Access Layer	35
3.10.4	Object-Relational Mapping	35
3.10.5	LINQ to SQL	35
3.10.6	LINQ to DataSet	35
3.10.7	LINQ, łączenie różnych źródeł danych	35
3.10.8	Własny ORM, atrybuty, refleksja	35
3.11	Biblioteka ASP.NET. ASP.NET WebServices	36
3.11.1	Rejestr odwiedzin	36
3.11.2	Statystyka odwiedzin	36
3.11.3	ASP.NET+ADO.NET	37
3.11.4	Uwierzytelnianie	37
3.11.5	WebService - autentykacja	37
3.11.6	WebService - dane binarne	37
3.11.7	WebService - kompresja	37
3.12	Bezpieczeństwo platformy .NET	38
3.12.1	Weryfikacja poprawności MSIL i metadanych	38
3.12.2	Polisa bezpieczeństwa aplikacji	38
3.12.3	Szyfrowanie kodu aplikacji	38
3.12.4	Silny podpis kodu aplikacji	38

Wprowadzenie

Szanowni Państwo!

Niniejszy zbiór zadań przeznaczony jest dla słuchaczy wykładu **Programowanie pod Windows** prowadzonego w Instytucie Informatyki Uniwersytetu Wrocławskiego i stanowi uzupełnienie podręcznika, pozycji **Windows oczami programisty** [2].

Zadania zebrano w dwie grupy, z których pierwsza pozwala zapoznać się z podsystemami Windows, interfejsem Win32 oraz technologią COM, druga zaś to przegląd języków, bibliotek i technologii platformy .NET. Duża liczba i różnorodność oraz fakt, iż suma punktów za wszystkie zadania przekracza maksymalną referencyjną liczbę punktów dla kryteriów punktowych (100 punktów), mają stanowić dla studenta zachętę do wybierania zadań interesujących i pouczających. Zachęcam do zachowania takich proporcji w wyborze zadań z obu grup, jakie wynikają z ich liczności.

Przygotowana na semestr letni roku akademickiego 2007/2008 kolejna wersja zeszytu zadań z Programowania pod Windows, zawiera szereg zmian względem wersji poprzednich. Przed wszystkim treści zadań zostały przejrane pod kątem klarowności opisów i poleceń. Przewartościowano również możliwe do uzyskania za poszczególne zadania liczby punktów, dodając lub ujmując punktów za zadania tam, gdzie pożądanym efektem była stymulacja zainteresowania zadaniami ważnymi, acz mało popularnymi lub wygaszenie zainteresowania zadaniami o charakterze uzupełniającym.

Największą zmianą jaką niesie nowa wersja zeszytu zadań jest szereg nowych zadań, obejmujących wprowadzane do platformy .NET nowe mechanizmy i technologie. Szczególną uwagę chcę zwrócić na mechanizm Language Integrated Query (LINQ), którego po głębszym poznaniu nie sposób nie docenić jako jednego z najważniejszych pomysłów ostatnich lat.

Wiktor Zychla
wzychla@ii.uni.wroc.pl

Rozdział 1

Win32 Application Programming Interface

Rozwiązanie zadań w tym rozdziale polega na napisaniu programów w języku C, przy czym w programach wolno korzystać wyłącznie z funkcji bibliotek standardowych C oraz Win32API. Tam gdzie to możliwe należy wybierać funkcje z Win32API zamiast ich odpowiedników z C (na przykład przy obsłudze systemu plików czy alokacji pamięci). Do tworzenia i obsługi okien **nie wolno** wykorzystywać żadnych interfejsów pośrednich (WTL, MFC, wxWidgets, GTK).

1.1 Elementy interfejsu użytkownika

1.1.1 Potwierdzenie zamknięcia okna

Napisać program, który podczas próby zamknięcia okna poprosi użytkownika o potwierdzenie ("*Czy jesteś pewien, że chcesz zakończyć program?*") i w razie odpowiedzi odmownej zrezygnuje z zamykania okna.

[1p]

1.1.2 Sinus, cosinus

Napisać program, który tworzy okno i w jego obszarze roboczym rysuje wykresy funkcji $f(x) = \sin(x)$ i $f(x) = \cos(x)$ (z osiami). Oba wykresy powinny być narysowane różnymi kolorami i różnymi stylami pędzli.

Wykresy powinny automatycznie dopasowywać się do nowych rozmiarów okna podczas skalowania okna.

[1p]

1.1.3 Poruszające się kółko

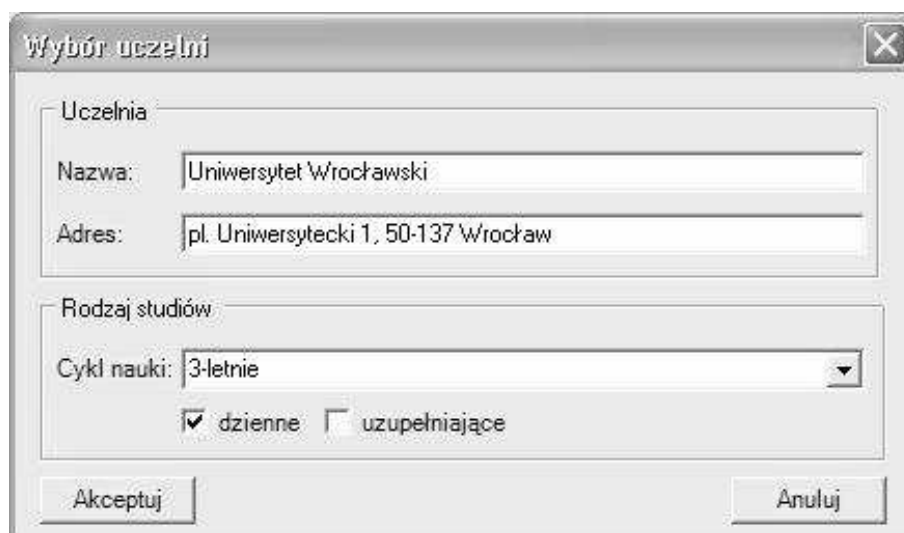
Napisać program, który w obszarze roboczym okna pokaże poruszające się i odbijające się od ramki okna kółko.

Kółko powinno poprawnie reagować na skalowanie rozmiarów okna przez użytkownika.

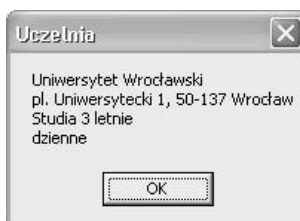
[1p]

1.1.4 Okno dialogowe

Napisać program, który odtworzy następujący wygląd okna z rysunku 1.1.

Rysunek 1.1: Wygląd okna do zadania [1.1.4]

Rysunek 1.2: Informacja dla użytkownika do zadania [1.1.4]

Okno zawiera dwie ramki grupujące (*Group Box*). Pierwsza ramka zawiera dwa pola tekstowe (*Edit Box*), druga zawiera pole wyboru (*Combo Box*) oraz dwa przyciski stanu (*Check Box*).

Lista rozwijalna pola wyboru powinna być wypełniona przykładowymi nazwami.

Po wybraniu przez użytkownika przycisku **Akceptuj**, wybór powinien zostać zaprezentowany w oknie informacyjnym (rysunek 1.2).

Naciśnięcie przycisku **Anuluj** powinno zakończyć program.

Uwaga! Formanty potomne należy inicjować bezpośrednio przez `CreateWindow`. Komunikat w oknie informacyjnym zależy oczywiście od danych wprowadzonych przez użytkownika na formularzu głównym.

[2p]

1.1.5 Wybrane składniki Common Controls

Napisać program, który zademonstruje działanie trzech wybranych komponentów biblioteki Common Controls (ListView, TreeView, Animate Control, Progress Bar, Status Bar, Tool Bar, itd.). Demonstracja ma polegać na obsłudze kilku wybranych właściwości komponentów (na przykład wypełnieniu ListView kilkoma elementami, zmianie wartości i stylu Progress Bara itp.).

[2p]

1.1.6 Komunikaty formatów zagnieżdżonych

Napisać program, który w oknie umieści panel grupujący (*Group Box*), a wewnątrz niego przycisk. Próba obsługi zdarzenia kliknięcia przycisku w funkcji obsługi komunikatów okna głównego nie uda się (*dla czego? gdzie trafia odpowiedni WM_COMMAND?*).

Zastanowić się jak poradzić sobie w takiej sytuacji. Czy da się wymyślić rozwiązanie ogólne, tzn. radzące sobie przy dalszym zagnieżdżaniu paneli grupujących?

[1p]

1.1.7 Funkcje powłoki

Stare 16-bitowe aplikacje pozbawione są w systemie Windows możliwości drukowania przez nowe typy drukarek (np. drukarki USB). Rozwiązać ten problem.

Ścisłej: napisać konsolowy program, Win32 który z linii poleceń przyjmuje nazwę pliku tekstowego i używa powłoki do wydrukowania tego pliku (**ShellExecute**).

Przygotować 16-bitowy program (na przykład za pomocą Borland C++ 3.1), który będzie wywoływał program do drukowania z zadaniem parametrem, wskazującym plik, który należy wydrukować.

[3p]

1.1.8 Domyślne skojarzenia powłoki

Sprawdzić jak powłoka obsługuje typowe akcje (**open**, **print**) dla kilku typowych rozszerzeń plików (**txt**, **exe**, **doc**, **rtf**, **html**).

Zarejestrować w systemie własne rozszerzenie plików, ***.ppwin** i skojarzyć je z przykładową aplikacją tak, aby po wykonaniu przez powłokę akcji **open** lub **print**) wskazany dokument otwierał się w przykładowej aplikacji lub był przez nią drukowany.

[1p]

1.1.9 Szablon okna dialogowego

Powtórzyć funkcjonalność programu z zadania [1.1.4] używając tym razem wizualnego generatora szablonów okien do zbudowania interfejsu użytkownika. Zamiast **RegisterClass**, **CreateWindow** i jawnej pętli obsługi komunikatów użyć funkcji **DialogBox**.

[2p]

1.2 Inne podsystemy Windows

1.2.1 Kopiowanie dyskietek

Napisać okienkowy program do kopiowania dyskietek.

Interfejs programu powinien składać się z jednego przycisku. Użytkownik powinien być proszony o podanie dyskietki źródłowej, której zawartość po przeczytaniu powinna zostać odwzorowana na dyskietce docelowej.

Wskazówka: w programie należy korzystać wyłącznie z funkcji Win32. Idea niskopoziomowego dostępu do nośnika omówiona jest w podręczniku.

[3p]

1.2.2 Plik tekstowy na pulpicie

Napisać program, który na pulpicie bieżącego zalogowanego użytkownika umieści plik tekstowy z bieżącą datą systemową. Do pobrania nazwy foldera użyć funkcji **SHGetFolderPath**.

Zapoznać się z innymi możliwościami tej funkcji.

[1p]

1.2.3 Rozmiar okna w rejestrze

Napisać okienkowy program, który zapamięta w rejestrze systemu rozmiary swojego okna. Rozmiary te powinny być odtwarzane przy każdym uruchomieniu i zapamiętywane przy zamknięciu okna programu.

Zaprojektować format zapisu do rejestru. Zapisywać pod kluczem:

HKEY_CURRENT_USER\Software\Programowanie pod Windows\...

[2p]

1.2.4 Komunikacja międzyprocesowa

Napisać prosty serwer WWW obsługujący minimalny pozdbiór protokołu HTTP umożliwiający użytkownikowi przeglądarki internetowej obejrzenie zawartości przykładowej witryny.

Wskazówka: szkielet kodu serwera TCP/IP znajduje się w podręczniku. Należy go rozbudować o obsługę protokołu komunikacyjnego, tu: HTTP. Klientem będzie przeglądarka internetowa, która po wpisaniu adresu naszego serwera wyśle do niego żądanie - pierwszym żądaniem będzie GET nazwazasobu. Obsługę protokołu HTTP można więc ograniczyć wyłącznie do obsługi żądań GET - to wystarczy do nawiązania komunikacji z przeglądarką internetową.

[3p]

1.2.5 Problem golibrody

Napisać konsolowy program, który rozwiązuje klasyczny problem golibrody lub problem "palaczy tytoniu" za pomocą którejkolwiek z metod synchronizacji wątków udostępnianej przez Win32.

[3p]

1.2.6 Statystyka połączeń TCP/UDP

Napisać konsolowy (lub okienkowy) program do szczegółowego diagnozowania stanu połączeń TCP lub UDP na lokalnej maszynie. Wykorzystać w tym celu funkcje **GetTcpStatistics** i **GetTcpTable** (lub **GetUdpStatistics** i **GetUdpTable**) z biblioteki **IP Helper** (iphlpapi.h).

[2p]

1.2.7 Biblioteka Url Monikers

Napisać konsolowy (lub okienkowy) program do pobierania danych z sieci Internet za pomocą funkcji **UrlDownloadToFile** z biblioteki **Url Monikers** (urlmon.h).

Podczas pobierania użytkownik powinien być informowany o postępie. W tym celu poprawnie zaimplementować interfejs **IBindStatusCallback**.

Wskazówka: implementowanie interfejsu w C++ wygląda bardzo podobnie jak implementowanie interfejsu w C# czy Javie. Przykłady implementacji tego konkretnego interfejsu można znaleźć w sieci.

[2p]

1.2.8 Wiggle

Napisać prosty program OpenGL animujący w czasie rzeczywistym sześćian obracający się dookoła swojego środka. Podsystem OpenGL musi być inicjowany bezpośrednio z poziomu Win32, bez użycia interfejsów pomocniczych (AUX, GLUT).

[2p]

1.3 Win32 Varia

1.3.1 Wtyczka DSP do Winampa 2.x/5.x

Wzorując się na przykładzie z podręcznika, napisać wtyczkę DSP do Winampa 2.x realizującą efekt zamiany lewego i prawego kanału dźwiękowego.

Uwaga! Winamp 2.x i 5.x mają ten sam interfejs programowania wtyczek.

[1p]

1.3.2 Skrypty powłoki

Napisać skrypt powłoki (JScript lub VBScript), który na pulpicie bieżącego zalogowanego użytkownika umieści plik tekstowy z bieżącą datą.

[1p]

1.3.3 Internet Explorer jako host dla aplikacji okienkowych

Napisać aplikację HTA, która w głównym oknie programu pozwoli wpisać imię, nazwisko i datę urodzenia, a po naciśnięciu przycisku "OK" zapisze dane do wybranego przez użytkownika pliku tekstowego.

Dlaczego, mimo budowania interfejsu w HTML ta technologia nie może być użyta do budowy aplikacji internetowych?

[2p]

1.3.4 Informacje o systemie

Napisać program do diagnozowania komponentów komputera i systemu operacyjnego. Raport powinien obejmować m.in.

- Model procesora oraz częstotliwość taktowania
- Ilość pamięci operacyjnej (wolnej, całej)
- Wersję systemu operacyjnego wraz z wersją uaktualnienia
- Nazwę sieciową komputera i nazwę aktualnie zalogowanego użytkownika
- Ustawienia rozdzielczości i głębi kolorów pulpitu
- Listę drukarek podłączonych do systemu
- Obecność i numery wersji
 - platformy .NET
 - Internet Explorera
 - Microsoft Worda

[3p]

Rozdział 2

COM Component Object Model

Rozwiązanie zadań w tym rozdziale polega na napisaniu programów w języku C++, korzystając z wbudowanych w Visual Studio szablonów projektów bibliotek COM.

2.1 Klient COM

2.1.1 Klient COM aplikacji MS Office

Napisać w C/C++ aplikację konsoli, która za pośrednictwem usługi COM aplikacji MS Word otworzy nową instancję tej aplikacji, a w niej otworzy nowy dokument, do którego wstawi tekst "Programowanie pod Windows". Następnie dokument zostanie zapisany na dysku pod nazwą "ppw.doc".

[2p]

2.2 Serwer COM

2.2.1 Prosty serwer COM

Przygotować w C++ serwer COM, udostępniający funkcję `int IsPrime(int n)` umożliwiającą sprawdzenie, czy podana liczba jest liczbą pierwszą. Funkcja powinna zwracać zero dla argumentu będącego liczbą złożoną i dowolną niezerową wartość dla argumentu będącego liczbą pierwszą.

Wskazówka: w Visual Studio należy rozpocząć od projektu C++/ATL Project. Następnie w widoku Class View użyć funkcji Add/ATL COM+ 1.0 Component. Dalsze kroki postępowania zmierzającego do zbudowania serwera COM zostaną zaprezentowane na wykładzie.

[2p]

Rozdział 3

.NET Framework

Rozwiązanie zadań w tym zestawie polega na napisaniu programów w językach platformy .NET. Jeśli nie jest to podane jawnie, sugerowanym językiem jest C#.

3.1 Język C#

3.1.1 Składnia języka

Składnia C# wzorowana jest na składni C/C++, jednak semantyka pewnych wyrażeń w C# bywa zaskoczeniem dla programistów używających wcześniej C/C++.

Bardzo charakterystycznym przykładem jest lubiany przez programistów kod, powodujący zamianę wartości dwóch zmiennych całkowitoliczbowych bez użycia pomocniczej zmiennej.

```
int x, y;  
x ^= y ^= x ^= y;
```

Wyjaśnij dlaczego taki sam kod skompilowany w C i w C# daje różne wyniki. Podaj inny przykład wyrażenia, które ewaluuje się inaczej w C/C++ i w C#.

[1p]

3.1.2 Prosty algorytm

Napisać program, który wyznacza zbiór wszystkich liczb naturalnych 1 a 100000, które są podzielne zarówno przez każdą ze swoich cyfr z osobna jak i przez sumę swoich cyfr.

[1p]

3.1.3 Polimorfizm

Utworzyć prostą hierarchię 2-3 klas i zademonstrować efekt **polimorficznego** wywołania metod.

Jaki efekt (i dlaczego) będzie miała zamiana w jednej z klas potomnych **override** na **new** przy którejś z metod? Jaki efekt (i dlaczego) będzie miała próba przeciążenia metody, która nie jest oznakowana jako **virtual**?

[1p]

3.1.4 Inicjowanie zmiennych statycznych

Objasnić działanie następującego kodu z dwoma statycznymi zmiennymi odwołującymi się do siebie nawzajem. Dlaczego w tak skonstruowanym kodzie nie dochodzi do nieskończonej rekursji?

```
public class A
{
    public static int a = B.b + 1;
}

public class B
{
    public static int b = A.a + 1;
}

public class CMain
{
    public static void Main()
    {
        Console.WriteLine( "A.a={0}, B.b={1}", A.a, B.b );
    }
}
```

[1p]

3.1.5 Indeksery

Napisać klasę `MapaPolski` z dwoma indeksami:

- jednowymiarowym, zwracającym tablicę miejscowości leżących na zadanej szerokości geograficznej, tak aby klient klasy mógł napisać:

```
...
MapaPolski Polska = new MapaPolski();
string[] miejsc = Polska[52.1];
```

- dwuwymiarowym, zwracającym nazwę miejscowości leżącej najbliżej odpowiednich współrzędnych geograficznych, tak aby klient klasy mógł napisać:

```
...
MapaPolski Polska = new MapaPolski();
string miejsc = Polska[15.1, 52.4];
```

Oba indeksery powinny przyjmować jako parametry liczby rzeczywiste.

W wewnętrznych strukturach klasy przechować kilka przykładowych miejscowości (zainicjowanych statycznie lub dynamicznie w konstruktorze).

[2p]

3.1.6 Refleksja - składowe prywatne

Napisać program, który zademonstruje możliwość dostępu z zewnątrz do prywatnych składowych klasy.

Kod programu powinien składać się z przykładowej klasy z co najmniej jedną prywatną metodą i właściwością. Kod klientki powinien uzyskać dostęp do składowych prywatnych za pomocą refleksji.

Jeden dodatkowy punkt za porównanie szybkości dostępu do składowej publicznej w zwykły sposób i za pomocą refleksji.

Wskazówka: mierzenie czasu działania bloku kodu najprościej wykonać następująco:

```
DateTime Start = DateTime.Now;
/* tu blok kodu */
DateTime End = DateTime.Now;

TimeSpan Czas = Start-End;
Console.WriteLine( Czas );
```

*Należy jedynie pamiętać o **powtórzeniu** bloku kodu w pętli tak długo, aż pomiar czasu będzie miał jakikolwiek sens - w przypadku kodu wykonywanego kilka/kilkanaście milisekund powyższa metoda zastosowana do jednokrotnie wykonanego bloku kodu zwróci po prostu 0 jako czas wykonania. Przykład:*

```
int LiczbaProb = 1000;
DateTime Start = DateTime.Now;

for ( int proba=0; proba<LiczbaProb; proba++ )
{
    /* tu blok kodu */
    DateTime End = DateTime.Now;
}

TimeSpan Czas = Start-End;
Console.WriteLine( Czas );
```

[1+1p]

3.1.7 Dokumentowanie kodu

Zdokumentować (przez umieszczenie odpowiednich komentarzy w kodzie) jeden dowolny program z bieżącej sekcji.

Wygenerować dokumentację w postaci pliku XML podczas kompilacji. Użyć narzędzia SandCastle (<http://www.sandcastledocs.com>) do zbudowania pomocy stylach HTML Help i MSDN-online.

[1p]

3.1.8 Dekompilacja kodu

Napisać w C# dowolny program demonstrujący użycie klas (metod, pól, propercji, indeksów, delegacji i zdarzeń) oraz podstawowych konstrukcji składniowych (pętle, instrukcje warunkowe, switch) i zdekompilować go do wybranego przez siebie języka wysokiego poziomu za pomocą narzędzia **Reflector** (<http://www.aisto.com/roeder/dotnet>).

Otrzymany kod skompilować odpowiednim kompilatorem, aby otrzymać plik wynikowy. Plik ten następnie zdekompilować na powrót do języka C#.

Porównać otrzymane w ten sposób pliki z kodem źródłowym. Jak objawiają się i z czego wynikają różnice?

[3p]

3.2 .NET \Leftrightarrow Win32, Platform Invoke, COM Interoperability

Możliwości platformy .NET byłyby mocno ograniczone, gdyby niemożliwa była współpraca z kodem niezarządzanym. Podobnie jednak jak istnieją dwa różne typy niezarządzanych bibliotek, biblioteki natywne i biblioteki COM, tak istnieją dwa różne mechanizmy do współpracy z nimi, **Platform Invoke** do konsumpcji bibliotek natywnych oraz **COM Interoperability** do konsumpcji i produkcji usług COM.

Współpraca z już istniejącym kodem niezarządzanym oznacza tak naprawdę możliwość stopniowego wprowadzania platformy .NET do już istniejących projektów, bez konieczności kosztownego jednorazowego przenoszenia ich do .NET w całości. To również szansa na współpracę .NET zarówno z technologiami, które z jakichś powodów nigdy nie zostaną przeniesione do kodu zarządzanego jak i z innymi technologiami przemysłowymi.

3.2.1 P/Invoke, Win32 \Rightarrow .NET

Napisać w C# program, w którym zostanie wywołana funkcja Win32 `GetUserName`, a jej wynik zostanie wyprowadzony w oknie informacyjnym, wywołanym przez funkcję `MessageBox`.

Wskazówka: użyć atrybutów `DllImport`, zadeklarować obie funkcje jako `extern`.

[1p]

3.2.2 P/Invoke + DLL

Napisać w języku C bibliotekę natywną, która udostępnia funkcję `int IsPrimeC`, sprawdzającą czy podana 32-bitowa liczba jest pierwsza.

Napisać program w C#, który wywoła tę funkcję z parametrem podanym przez użytkownika z konsoli.

[2p]

3.2.3 P/Invoke + DLL + wskaźniki na funkcje/delegacje

Napisać w języku C bibliotekę natywną, która udostępnia funkcję `int ExecuteC` przyjmującą dwa parametry: 32-bitową wartość `n` i wskaźnik na funkcję o sygnaturze `int f(int)`. Funkcja `Execute` jako wynik powinna zwracać wartość `f(n)`.

Napisać program w C#, który oprócz funkcji `Main` będzie zawierał funkcję `int IsPrimeCs` i który użyje funkcji `ExecuteC` (zastosowanej do funkcji `IsPrimeCs`) do sprawdzenia czy podana przez użytkownika z konsoli liczba jest pierwsza.

Czy możliwe było przeniesienie kodu funkcji `IsPrimeC` z poprzedniego zadania jako funkcji `IsPrimeCs`?

[3p]

3.2.4 COM Interop, COM \Rightarrow .NET, early/late binding

To zadanie składa się z 3 części:

1. Napisać bibliotekę COM, która będzie zawierała klasę `PrimeTester`, a w niej metodę `int IsPrime`. Napisać skrypt powłoki, w którym ta metoda zostanie wywołana, a wynik pokazany w oknie informacyjnym.

*Wskazówka: tworzenie bibliotek COM zostało omówione na wykładzie. Zastosować zaproponowaną tam metodę: projekt C++ typu **ATL Library**, do niego dodana klasa **ATL COM+ 1.0 Component**.*

2. Napisać program w C#, w którym zostanie wywołana funkcja `IsPrime` z poprzedniego zadania. Użyć klasy opakowującej (utworzonej automatycznie lub ręcznie).
3. Napisać program w C#, w którym zostanie wywołana funkcja `IsPrime` z poprzedniego zadania. Zamiast klasy opakowującej użyć refleksji.

Jakie są wady i zalety wczesnego i późnego wiązania (łatwość użycia, bezpieczne typowanie)? Czy użycie wczesnego wiązania jest zawsze możliwe?

Wskazówka: nauczyć się korzystać z `regsvr32.exe` do rejestrowania i wyrejestrowywania komponentów COM. Nauczyć się korzystać z `tlbimp.exe` do tworzenia klas .NET opakowujących klasy COM.

[4p]

3.2.5 COM Interop, COM ⇒ .NET dla istniejących typów

Utworzyć opakowanie istniejącej w systemie biblioteki COM (może to być na przykład biblioteka programu Microsoft Excel) i napisać program kliencki, demonstrujący jej użycie (dodawanie nowego arkusza oraz tworzenie kilku przykładowych wierszy danych).

Napisać analogiczny program używając późnego wiązania w C# oraz jeszcze jeden, w VB.NET.

Scharakteryzować różnice między tymi trzema technikami (wczesne wiązanie, późne wiązanie w C#, późne wiązanie w VB.NET).

[3p]

3.2.6 COM Interop, .NET ⇒ COM

Napisać w C# bibliotekę, która będzie zawierała klasę `PrimeTesterCS`, a w niej metodę `int IsPrime`. Zarejestrować tę bibliotekę jak bibliotekę COM. Napisać w C++ niezarządzanego klienta COM, zwykłą aplikację konsoli, która skorzysta z tej biblioteki.

Jakie warunki muszą być spełnione, aby klasa .NET mogła być zarejestrowana jako biblioteka COM?

Wskazówki:

1. Nauczyć się korzystać z atrybutu `GuidAttribute`. Dlaczego warto użyć go do oznaczenia klasy `PrimeTesterCS`? Co stałoby się, gdyby nie został on użyty?
2. Nauczyć się korzystać z `sn.exe` do tworzenia plików z sygnaturami cyfrowymi. Silnie cyfrowo osygnować bibliotekę, umieszczając odpowiedni atrybut w `AssemblyInfo.cs`. Dlaczego trzeba silnie sygnować biblioteki przeznaczone do COM Interop?
3. Nauczyć się korzystać z `gacutil.exe` do zarządzania GAC. Dodać bibliotekę do GAC.
4. Nauczyć się korzystać z `regasm.exe` do rejestrowania bibliotek .NET jako komponentów COM. Przy okazji obejrzyć efekt działania `regasm.exe` z parametrem `/regfile`. Zarejestrować bibliotekę dla COM Interop.

5. Nauczyć się korzystać z `tlbexp.exe` do eksportowania informacji z bibliotek .NET do współpracy z COM. Dlaczego trzeba eksportować informacje o typach do pliku `*.tlb` (Type-LiB)?
6. Nauczyć się korzystać z dyrektywy `#import` do tworzenia klientów COM w niezarządzanym C++. Dlaczego dyrektywy tej należy użyć wskazując jako parametr ścieżkę do pliku `*.tlb`, a nie do biblioteki `*.dll`?

Uwaga! Ze względu na pewną trudność zadania, za częściowe rozwiązania będą wyjątkowo przyznawane punkty pośrednie (między 1 a 4).

[5p]

3.2.7 Enterprise Interop, Java \Rightarrow .NET

Wywołać usługę obiektu stworzonego w Javie z poziomu platformy .NET **bez** użycia technik komunikacji międzyprocesowej.

[3p]

3.2.8 Enterprise Interop, .NET \Rightarrow Java

Wywołać usługę obiektu stworzonego w .NET z poziomu Javy **bez** użycia technik komunikacji międzyprocesowej.

[3p]

3.3 .NET Base Class Library

Biblioteka standardowa platformy .NET zawiera komplet funkcji do komunikacji z usługami systemu operacyjnego Windows. Ponieważ w przyszłych wersjach systemu operacyjnego Windows interfejs BCL ma szansę stać się natywnym interfejsem programowania Windows, warto szczególnie zapoznać się z jego możliwościami.

3.3.1 Liczby zespolone

Napisać klasę do obsługi liczb zespolonych. Dodać odpowiednie konstruktory, przeciążyć odpowiednie operatory. Porównać wydajność obliczeń z użyciem zaprojektowanej klasy z obliczeniami przy użyciu szablonu `complex` z C++ (napisać podobny kawałek kodu z przykładowymi obliczeniami i porównać czas wykonania).

Rozszerzyć tę klasę o własne formatowane. Ściślej, zaimplementować interfejs `IFormattable` i obsługiwać dwa rodzaje formatowania:

- domyślne (brak formatowania lub `d`) powinno dawać wynik $a + bi$
- wektorowe (format `w`) powinno dawać wynik $[a, b]$.

Przykładowy kawałek kodu:

```
Complex z = new Complex( 4, 3 );
Console.WriteLine( String.Format( "{0}", z ) );
Console.WriteLine( String.Format( "{0:d}", z ) );
Console.WriteLine( String.Format( "{0:w}", z ) );
```

powinien dać wynik

```
4+3i
4+3i
[4,3]
```

[1p]

3.3.2 Operacje na obiektach typu string

Zmierzyć czas działania kodu:

```
int    k = 1000;
string s = string.Empty;

for ( int i=0; i<k; i++ )
    s += i.ToString();
```

dla rosnących k (powiedzmy co 1000 do 50000).

Możemy tu zaobserwować bardzo niekorzystne zjawisko (*jakie?*), któremu można zaradzić używając klasy `StringBuilder`. Powyższy fragment kodu przepisać tak, żeby korzystał z tej klasy.

[1p]

3.3.3 Kodowanie napisów

Napisać program do konwersji kodowania plików tekstowych.

Program powinien przyjmować jako parametry: nazwę pliku wejściowego i wyjściowego oraz kodowanie wejściowe i wyjściowe.

Przykładowe wywołanie programu:

```
encoding-converter.exe in.txt out.txt windows-1250 iso-8859-2
```

oznacza przekodowanie pliku `in.txt` w kodowaniu `windows-1250` do pliku `out.txt` w kodowaniu `iso-8859-2`.

Dodatkowy punkt zostanie przyznany za program, który potrafi samodzielnie rozpoznać kodowanie pliku źródłowego (rozpoznanie tzw. **Byte Order Mark**).

[2+1p]

3.3.4 Własne kolekcje

Zaimplementować niegeneryczną kolekcję `Set` działającą jak zbiór, odrzucający duplikaty elementów.

Wskazówka: są trzy możliwości - albo dziedziczenie jakiejś kolekcji bibliotecznej, albo zaimplementowanie własnej kolekcji, która wewnętrznie będzie wykorzystywała jakąś kolekcję biblioteczna, wreszcie zaimplementowanie własnej kolekcji nie dziedziczącej z żadnej kolekcji bibliotecznej ani nie wykorzystującej wewnętrznie żadnej kolekcji bibliotecznej. Ta ostatnia możliwość ma niewielki sens - należy uczyć się korzystania z biblioteki standardowej i wykorzystywać jej komponenty we własnym kodzie, a nie wyważać otwarte drzwi implementując już istniejące mechanizmy samemu.

[1p]

3.3.5 Składanie strumieni

Napisać program, który zawartość wskazanego pliku tekstowego zapisze do **zaszyfrowanego** wybranym algorytmem **skompresowanego** strumienia GZip.

Napisać kolejny program, który odszyfruje wskazany strumień GZip.

*Uwaga! Zamiast bibliotecznego GZip można użyć Zip z biblioteki **SharpZipLib** za dodatkowy punkt.*

[1+1p]

3.3.6 Prosty strumień pośredni

Zaimplementować klasę strumienia `NegStream`, który będzie działał jak strumień pośredni (wymaganym parametrem konstruktora będzie inny strumień, na którym operował będzie `NegStream` przy czym odczytując i zapisując dane będzie **negował** poszczególne bity danych. Przykład użycia:

```
FileStream fileToWrite = File.Create( ... );
NegStream negToWrite = new NegStream( fileToWrite );

negToWrite.Write( ... );

FileStream fileToRead = File.Open( ... );
NegStream negToRead = new NegStream( fileToRead );

negToRead.Read( ... );
```

[2p]

3.3.7 Golibroda w .NET

Napisać konsolowy program, który rozwiązuje klasyczny problem golibrody lub problem "palaczy tytoniu" za pomocą którejkolwiek z metod synchronizacji wątków udostępnianej przez .NET BCL.

[3p]

3.3.8 Protokoły sieciowe

Zademonstrować działanie klas `FtpWebRequest`, `HttpWebRequest`, `HttpListener`, `TcpListener`, `TcpClient`, `SmtpClient`.

[2p]

3.3.9 Własna usługa sieciowa + serializacja

Problem obiektowych systemów rozproszonych polega na konieczności przesyłania obiektów między odległymi platformami.

Zademonstrować możliwość serializowania obiektów po stronie serwera, przesyłania ich za pomocą protokołu TCP do klienta (używając do tego celu `TcpClient` i `TcpListener`) i odtwarzania ich stanu u klienta przez deserializację.

Która metoda serializacji jest do tego celu najlepsza, a która najgorsza?

[2p]

3.3.10 Komunikacja międzyprocesowa - MSMQ

Korzystając z MSMQ (`System.Messaging`) utworzyć dwukomponentowy system, w którym jeden z komponentów będzie co pewien czas tworzył dużą liczbę komunikatów, a drugi komponent będzie regularnie opróżniał kolejkę komunikatów, wykonując dla każdego z nich jakąś kilkusekundową akcję.

Scharakteryzować różnice między komunikatami MSMQ, a komunikatami Windows.

[2p]

3.3.11 Globalizacja

Napisać program, który korzystając z informacji z odpowiedniej instancji obiektu `CultureInfo` wypisze pełne i skrótowe nazwy miesięcy i dni tygodnia oraz bieżącą datę w językach: angielskim, niemieckim, francuskim, rosyjskim, arabskim, czeskim i polskim.

[1p]

3.3.12 Przeglądanie Active Directory

Używając obiektów `DirectoryEntry` i `DirectorySearcher` znaleźć za pomocą protokołu LDAP (Lightweight Directory Access Protocol) listę dostępnych usług Active Directory, a następnie pokazać listy ich użytkowników (imię, nazwisko, e-mail).

Dwa dodatkowe punkty za uniwersalną przeglądarkę usług katalogowych, umożliwiającą połączenia do dowolnych dostawców usługi ADSI (Active Directory Services Interface).

Jakie inne usługi, oprócz LDAP, dostarczają implementacji ADSI?

[2+2p]

3.3.13 Usługa systemowa

Napisać usługę dla systemu NT, która będzie co minutę wysyłać listę uruchomionych aplikacji na pewien ustalony adres e-mail. Dodatkowo, każdy wysłany komunikat powinien być odnotowany w systemowym rejestrze zdarzeń (Event Log).

*Uwaga! Po skompilowaniu usługa musi zostać zarejestrowana w systemie za pomocą programu `installutil.exe`. Zarządzanie usługami odbywa się z poziomu panelu **Zarządzanie komputerem**, sekcja **Usługi i aplikacje**.*

[3p]

3.3.14 Zewnętrzny plik w zasobach aplikacji

Umieścić dowolny plik w zasobach aplikacji (w projekcie plik powinien mieć właściwość `Embedded Resource`). Następnie napisać klasę, która po podaniu nazwy zasobu umożliwi wydobycie pliku z zasobów zestawu.

```
ResourceHelper Helper = new ResourceHelper( Assembly.GetExecutingAssembly() );  
Stream PlikzZasobow = Helper.RetrieveResource( "dane.xml" );
```

[1p]

3.4 Rozszerzenia języka C# 2.0

3.4.1 Kontenery generyczne

Porównać wydajność (dodawanie elementów, przeglądanie, usuwanie) par kontenerów: `ArrayList` - `List<T>` oraz `Hashtable` - `Dictionary<T,K>`.

[1p]

3.4.2 Drzewo binarne

Napisać klasę `BinaryTreeNode<T>`, która będzie modelem dla węzła drzewa binarnego. Węzeł powinien przechowywać informację o danej typu `T` oraz swoim lewym i prawym synu.

Klasa powinna zawierać dwa enumeratory, dla przechodzenia drzewa w głąb (i wszerz, za dodatkowe punkty), zaprogramowane w dwu wariantach: z wykorzystaniem słowa kluczowego `yield` i bez.

Który sposób implementacji enumeratora jest łatwiejszy? Dlaczego?

[2+2p]

3.4.3 Anonimowe delegacje `Predicate`, `Action`, `Comparison`, `Converter`

Zademonstrować w działaniu metody `ConvertAll`, `FindAll`, `ForEach`, `RemoveAll` i `Sort` klasy `List<T>` używając anonimowych delegacji o odpowiednich sygnaturach.

[1p]

3.4.4 Algorytmy biblioteczne

W klasie `ListHelper` zaprogramować statyczne metody `ConvertAll`, `FindAll`, `ForEach`, `RemoveAll` i `Sort` o semantyce zgodnej z odpowiednimi funkcjami z klasy `List<T>` i sygnaturach rozszerzonych względem odpowiedników o instancję obiektu `List<T>` na którym mają operować.

Uwaga! Kod nie powinien być wzorowany na oryginalnej implementacji.

```
public class ListHelper
{
    public static List<TOutput> ConvertAll<T, TOutput>(
        List<T> list,
        Converter<T, TOutput> converter );
    public static List<T> FindAll<T>(
        List<T> list,
        Predicate<T> match );
    public static void ForEach<T>( List<T>, Action<T> action );
    public static int RemoveAll<T>(
        List<T> list,
        Predicate<T> match );
    public static void Sort<T>(
        List<T> list,
        Comparision<T> comparison );
}
```

[3p]

3.5 Rozszerzenia języka C# 3.0

3.5.1 Metoda rozszerzająca klasę System.String

Zaimplementować metodę `bool IsPalindrome()` rozszerzającą klasę `string`. Implementacja powinna być niewrażliwa na białe znaki i znaki przestankowe występujące wewnątrz napisu ani na wielkość liter. Klient tej metody powinien wywołać ją tak:

```
string s = "Kobyła ma mały bok.";
bool ispalindrome = s.IsPalindrome();
```

[1p]

3.5.2 LINQ to Objects, sortowanie, filtrowanie

Dany jest plik tekstowy zawierający zbiór liczb naturalnych w kolejnych liniach.

Napisać wyrażenie LINQ, które odczyta kolejne liczby z pliku i wypisze tylko liczby większe niż 100, posortowane malejąco.

```
from liczba in [liczby]
where ...
orderby ...
select ...
```

Przeformułować wyrażenie LINQ na ciąg wywołań metod LINQ to Objects:

```
[liczby].Where( ... ).OrderBy( ... )
```

Czym różnią się parametry operatorów **where/orderby** od parametrów funkcji **Where, OrderBy**?

[1p]

3.5.3 LINQ to Objects, grupowanie

Dany jest plik tekstowy zawierający zbiór nazwisk w kolejnych liniach.

Napisać wyrażenie LINQ, które zwróci zbiór **pierwszych** liter nazwisk uporządkowanych w kolejności alfabetycznej. Na przykład dla zbioru (Kowalski, Malinowski, Krasicki, Abacki) wynikiem powinien być zbiór (A, K, M).

Wskazówka: zgodnie z tytułem zadania użyć operatora `group .. by .. into ...`

[1p]

3.5.4 LINQ to Objects, anagramy

Dany jest plik tekstowy zawierający zbiór słów w kolejnych liniach.

Napisać wyrażenie LINQ, które zwróci największą w sensie liczebności grupę anagramów z podanego zbioru.

Uwaga! Anagramami nazywamy słowa, które zawierają te same litery, tylko w innej kolejności, na przykład *shore* i *horse*.

Wskazówka: należy użyć operatora grupowania słów, przy czym kryterium grupowania powinno wyrażać właściwość "normy anagramu", czyli zbioru liter wspólnych dla grupy anagramów.

[2p]

3.5.5 LINQ to Objects, agregowanie

Napisać wyrażenie LINQ, które dla zadanego foldera wyznaczy sumę długości plików znajdujących się w tym folderze.

Do zbudowania sumy długości plików użyć funkcji `Aggregate`. Listę plików w zadanym folderze wydobyć za pomocą odpowiednich metod z przestrzeni nazw `System.IO`.

[2p]

3.5.6 LINQ to Objects, Join

Dane są dwa pliki tekstowe, pierwszy zawierający zbiór danych osobowych postaci (Imię, Nazwisko, PESEL), drugi postaci (PESEL, NumerKonta). Kolejność danych w zbiorach jest przypadkowa.

Napisać wyrażenie LINQ, które połączy oba zbiory danych i zbuduje zbiór danych zawierający rekordy postaci (Imię, Nazwisko, PESEL, NumerKonta). Do połączenia danych należy użyć operatora `join`.

[1p]

3.5.7 LINQ to Objects, analiza logów serwera

Rejestr zdarzeń serwera IIS 5.5 ma postać pliku tekstowego, w którym każda linia ma postać:

```
08:55:36 192.168.0.1 GET /TheApplication/WebResource.axd 200
```

gdzie poszczególne wartości oznaczają czas, adres klienta, rodzaj żądania HTTP, nazwę zasobu oraz status odpowiedzi.

Napisać aplikację która za pomocą jednego (lub wielu) wyrażeń LINQ wydobędzie z przykładowego rejestru zdarzeń IIS listę adresów IP trzech klientów, którzy skierowali do serwera aplikacji największą liczbę żądań.

Wynikiem działania programu powinien być przykładowy raport postaci:

```
12.34.56.78 143  
23.45.67.89 113  
123.245.167.289 89
```

gdzie pierwsza kolumna oznacza adres klienta, a druga liczbę zarejestrowanych żądań.

[2p]

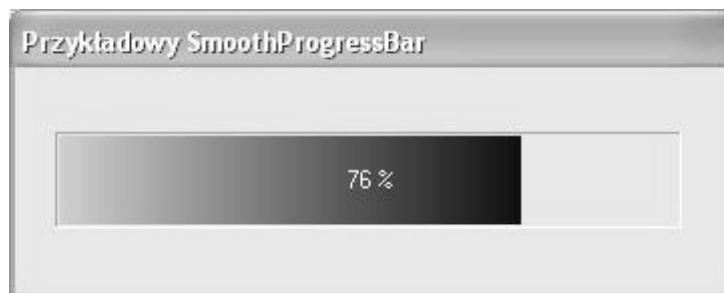
3.6 Biblioteka System.Windows.Forms

3.6.1 Potwierdzenie zamknięcia okna

Napisać program, który podczas próby zamknięcia okna poprosi użytkownika o potwierdzenie (*Czy jesteś pewien, że chcesz zakończyć program?*) i w razie odpowiedzi odmownej zrezygnuje z zamykania okna.

*Uwaga! W bibliotece System.Windows.Forms zaprojektowano do tego celu właściwe zdarzenie. Za wersję, która do tego celu obsługuje odpowiedni komunikat będą przyznawane punkty **ujemne!***

[1p]

Rysunek 3.1: Przykładowy SmoothProgressBar

3.6.2 Podsystem GDI+

Przedstawiony w skrypcie program rysujący w oknie bieżący czas przerobić na wzór zegarka systemowego Windows, to znaczy tak, żeby bieżąca godzina była przedstawiana na tarczy zegara analogowego a nie cyfrowego.

Wykorzystać funkcje do rysowania z GDI+.

[2p]

3.6.3 Formant SmoothProgressBar

Zaimplementować własny komponent `SmoothProgressBar`, który będzie imitować zachowanie standardowego komponentu `ProgressBar` (pasek postępu).

Komponent powinien mieć co najmniej 3 propercje: `Min`, `Max` i `Value`, pozwalające określić odpowiednio minimalną, maksymalną i bieżącą wartość paska postępu. Mając te informacje, `SmoothProgressBar` w zdarzeniu `Paint` powinien rysować gładki (w przeciwieństwie do oryginalnego, który jest złożony z "kafelków") pasek postępu o odpowiedniej długości (według zadanych proporcji).

[1p]

3.6.4 Formant Grid

Zaimplementować własny komponent `Grid`, który będzie udostępniał funkcjonalność siatki.

Poszczególne pola siatki powinny być reprezentowane przez obiekty typu `GridCell`.

Interfejs klasy `GridCell`:

```
Color BackColor { get; set; }
Color ForeColor { get; set; }
Font Font { get; set; }
string Text { get; set; }
int Width { get; set; }
int Height { get; set; }
```

```
Size GetRequiredSize(Graphics g);
```

Interfejs klasy `Grid`:

```
Color CellBackColor { get; set; }
Color CellForeColor { get; set; }
Font Font { get; set; }
```

```

int    Rows{ get; }
int    Cols{ get; }

GridCell this[int x, int y] { get; }
GridCell CellUnderMouse { get; }

void    Redim( int x, int y );
void    Clear();
void    AutosizeCells();

```

Przykładowy kod klienta:

```

class TestForm : Form
{
    ...
    private Grid grid;

    void InitializeComponent()
    {
        ...
        grid = new Grid();
        grid.Size = new Size( 250, 100 );
        grid.Location = new Point( 0, 0 );
        grid.Font = new Font( "Tahoma", 12 );
        this.Controls.Add( grid );
    }

    void SetupGrid()
    {
        int R = 10, C = 10;

        grid.Redim( R, C );

        for ( int r=0; r<R; r++ )
            for ( int c=0; c<C; c++ )
            {
                grid[r,c].Font      = new Font( "Tahoma", r+c+6 );
                grid[r,c].BackColor = Color.Yellow;
                grid[r,c].Text      = string.Format( "[{0},{1}]", r,c );
            }
    }
}

```

[3p]

3.6.5 Windows Media Player ActiveX

Napisać program, który użyje techniki hostowania w aplikacjach .NET formantów ActiveX i udostępni użytkownikowi formant Windows Media Player.

Udostępniony formant powinien umożliwiać otwieranie i odtwarzanie dowolnych plików multimedialnych oraz przerywanie odtwarzania na życzenie użytkownika.

[1p]

3.6.6 Pomoc kontekstowa

W dowolny sposób przygotować plik pomocy kontekstowej w formacie CHM.

Następnie przykładową aplikację rozszerzyć o obsługę pomocy kontekstowej. Należy pokazać, że dla różnych formantów interfejsu użytkownika, przywołanie pomocy kontekstowej przywołuje właściwy temat pliku pomocy.

Wskazówka: do wiązania formantów z tematami pomocy można użyć bibliotecznego komponentu `HelpProvider` lub jego alternatyw w rodzaju <http://netpl.blogspot.com/2007/08/context-help-made-easy-reloaded.html>.

[2p]

3.7 Inne zagadnienia .NET

3.7.1 Wielojęzykowość .NET

Napisać program złożony z co najmniej 3 modułów, z których **co najmniej jeden** będzie napisany w innym języku niż C#.

[1p]

3.7.2 Asekwencyjność kolekcji asocjacyjnych

Wykazać (pisząc odpowiedni program), że zarówno `Hashtable` jak i `Dictionary<T,K>` **nie** są kolekcjami sekwencyjnymi, czyli nie zachowują kolejności umieszczanych w nich elementów.

[1p]

3.7.3 Sekwencyjna generyczna kolekcja asocjacyjna

Zaimplementować generyczną kolekcję asocjacyjną, która będzie miała własność sekwencyjności, tzn. przeglądanie kolekcji `Keys` i `Values` zwróci elementy w kolejności w jakiej były do kolekcji dodawane.

Wskazówka: generyczna kolekcja asocjacyjna musi implementować interfejs `IDictionary<T,K>`. Zarówno same elementy jak i ich kolejność zapamiętać w pomocniczych kolekcjach wewnętrznych (jakich?).

[2p]

3.7.4 Lekser, parser, rekursja

Napisać program wykonujący symboliczne obliczanie pochodnej. Wykorzystać rekurencyjne wzory:

$$\begin{aligned}(f + g)' &= f' + g' \\ (f - g)' &= f' - g' \\ (fg)' &= fg' + f'g \\ \left(\frac{f}{g}\right)' &= \frac{f'g - fg'}{g^2} \\ (ax^n)' &= nax^{n-1}\end{aligned}$$

Program powinien z linii poleceń przyjmować wyrażenie, które następnie należy sparsować i pokazać wynik. Analizę leksykalną i składniową oprzeć na dowolnej bibliotece do automatycznego tworzenia lekserów i parserów, np:

- **CSTools** (<http://cis.paisley.ac.uk/crow-ci0>)
- **GOLD Parser** (<http://www.devincook.com/GOLDParser/index.htm>)

- ANTLR (<http://www.antlr.org/>)

[3p]

3.7.5 Informacje o systemie w .NET

Napisać program do diagnozowania komponentów komputera i systemu operacyjnego. Raport powinien obejmować m.in.

- Model procesora oraz częstotliwość taktowania
- Ilość pamięci operacyjnej (wolnej, całej)
- Wersję systemu operacyjnego wraz z wersją uaktualnienia i wersją językową
- Numer wersji środowiska uruchomieniowego, którym kompilowano program
- Numer wersji środowiska uruchomieniowego, które nadzoruje wykonanie bieżącego programu
- Nazwę sieciową komputera i nazwę aktualnie zalogowanego użytkownika
- Ustawienia rozdzielczości i głębi kolorów pulpitu
- Listę drukarek podłączonych do systemu
- Numery wersji aplikacji
 - Internet Explorera
 - Microsoft Worda

[3p]

3.7.6 Testy jednostkowe aplikacji

Użyć dowolnego silnika dla testów jednostkowych aplikacji .NET do zbudowania testów jednostkowych dla przykładowej aplikacji. Zademonstrować mechanizm weryfikacji poprawności testów jednostkowych.

[1p]

3.8 Programowanie urządzeń mobilnych

3.8.1 Gra planszowa

Napisać program, który pozwala dwóm użytkownikom na rozegranie partii dowolnej gry planszowej (kółko-krzyżyk, warcaby, Othello, Link 5) na urządzeniu mobilnym.

Zadanie warte jest 5 punktów, kolejne 5 punktów można uzyskać za staranność wykonania programu. Punkty te będą przyznawane według subiektywnej oceny prowadzącego. *Uwaga! Kółko-krzyżyk nie kwalifikuje się do tej kategorii dodatkowych punktów!*

*Wskazówka: techniki programowania interfejsu użytkownika w tego typu programach można podejrzeć w przykładowym programie **Trilma.NET**, którego kod źródłowy (również w wersji mobilnej, przenaszalnej między platformami) można pobrać ze strony Internetowej.*

[5-10p]

3.9 eXtensible Markup Language

Poniższe problemy skomponowano w sposób maksymalnie atomowy, nic nie stoi jednak na przeszkodzie aby kilka kolejnych powiązanych zadań połączyć w jednej większej aplikacji.

3.9.1 XML

Zaprojektować prostą strukturę XML do przechowywania danych o studentach. Każdy student reprezentowany jest **co najmniej** przez podstawowy zbiór atrybutów osobowych, ma dwa adresy (stały i tymczasowy) oraz listę zajęć na które uczęszcza wraz z ocenami.

[1p]

3.9.2 XSD

Schemat struktury z poprzedniego zadania wyrazić w postaci XSD. Zadbać o poprawne opisane reguł walidacji zakresu danych (pewne dane mogą być opcjonalne) i ich zawartości (pewne dane mogą przyjmować wartości o konkretnym formacie).

[1p]

3.9.3 XML + XSD

Napisać program, który używa zaprojektowanego w poprzednim zadaniu schematu XSD do walidacji wskazanych przez użytkownika plików XML i raportuje ewentualne niezgodności.

[1p]

3.9.4 XML - serializacja

Napisać prostego klienta struktury XML z zadania 3.9.3, który pliki XML czyta i zapisuje mechanizmem serializacji do struktur danych zamodelowanych odpowiednimi atrybutami.

[1p]

3.9.5 XML - DOM

Napisać prostego klienta struktury XML z zadania 3.9.3, który pliki XML czyta i zapisuje za pomocą modelu DOM (`XmlDocument`).

[1p]

3.9.6 XML - strumienie

Napisać prostego klienta struktury XML z zadania 3.9.3, który pliki XML czyta i zapisuje za pomocą mechanizmów strumieniowych (`XmlTextReader`, `XmlTextWriter`).

[1p]

3.9.7 XML - LINQ to XML

Napisać wyrażenie LINQ to XML, które z dokumentu XML z poprzednich zadań wybierze dane osobowe studentów o nazwiskach rozpoczynających się na wskazaną literę (wybór litery powinien być możliwy jakkolwiek bez rekompilacji programu).

[1p]

3.9.8 XML - analiza

Porównać trzy metody obsługi XML z poprzednich zadań. Porównanie powinno uwzględniać:

1. czas odczytu/zapisu
2. łatwość implementacji odczytu/zapisu
3. podatność na konserwację (np. ewolucję struktury)

Ponadto rozważyć model aplikacji, w której **nie ma** żadnych pośrednich struktur danych w których przechowywane byłyby dane z XML, a warstwa logiki biznesowej korzysta bezpośrednio ze struktury XML przechowywanej w pamięci na przykład w obiekcie DOM.

Rozwiązanie zadania powinno mieć formę pisemną i nie powinno przekraczać 150 słów.

[1p]

3.9.9 XML jako protokół komunikacyjny

Napisać prostego okienkowego klienta protokołu RSS (w dowolnej wersji).

Klient powinien nawiązywać połączenie sieciowe do wskazanego źródła danych i udostępniać listę publikowanych informacji. Wybór linka przez użytkownika powinien powodować pobranie zawartości wskazanego artykułu i zaprezentowanie go użytkownikowi w uruchomionej z boku nowej instancji przeglądarki internetowej lub ([+1p]) w kontrolce ActiveX Internet Explorera hostowanej w obrębie aplikacji.

Uwaga! Do połączeń HTTP użyć gotowych klas z przestrzeni nazw System.Net.

Uwaga! Mechanizm hostowania kontrolki IE omówiony był na wykładzie.

[3+1p]

3.10 Biblioteka ADO.NET

Biblioteka ADO.NET udostępnia spójny interfejs do obsługi różnych rodzajów źródeł danych. Informacje o właściwym inicjowaniu parametrów połączenia (`ConnectionString`) powinny być oczywiście dostępne w dokumentacji źródła danych, jednak dla typowych źródeł danych parametry te są ogólnie znane (np. <http://www.connectionstrings.com>).

3.10.1 DataReader

Przygotować arkusz Excela zawierający dane osobowe (kilka wybranych atrybutów) przykładowej grupy studentów.

Połączyć się do arkusza odpowiednio zainicjowanym połączeniem OleDb (`OleDbConnection`), przeczytać zbiór rekordów za pomocą DataReadera (`OleDbDataReader`) i pokazać je w ListView.

[1p]

3.10.2 DBMS

Uwaga! Tego zadania nie wolno oddawać samodzielnie, tylko w połączeniu z którymś z następujących zadań, do których ono się odnosi.

Przygotować bazę danych Microsoft SQL Server zawierającą dane osobowe i adresy przykładowej grupy studentów.

Model bazy danych zawiera dwie tabele, tabelę STUDENCI z polami Imię, Nazwisko, DataUrodzenia i PESEL oraz tabelę ADRESY z polami Miejscowość, KodPocztowy, Poczta, NumerDomu.

Tabele STUDENCI i ADRESY połączone są relacją jeden-do-wielu.

[1p]

3.10.3 Data Access Layer

Napisać prostą aplikację okienkową, która udostępnia dane z bazy z poprzedniego zadania użytkownikowi w trybie **do odczytu**.

Wybrać dowolny wzorzec obsługi danych po stronie aplikacji klienckiej - dane odczytywać do lokalnych struktur i odsyłać odpowiednie zapytania lub użyć DataAdapterów i DataSetów powiązanych z DataGrid.

[3p]

3.10.4 Object-Relational Mapping

Zapoznać się z dowolną implementacją ORM (NHibernate, LLBLGenPro, Wilson ORM itd.) dla platformy .NET i zademonstrować jej działanie na bazie danych z poprzednich zadań.

[3p]

3.10.5 LINQ to SQL

Zbudować model obiektowy bazy danych z poprzednich zadań za pomocą narzędzia `sqlmetal.exe`. Pokazać w jaki sposób za pomocą LINQ to SQL można dodawać, modyfikować i usuwać dane w bazie danych.

Pokazać w jaki sposób LINQ to SQL tłumaczy kwerendy obiektowe na zapytania SQL.

[2p]

3.10.6 LINQ to DataSet

Przygotować arkusz Excela zawierający skoroszyt z dwiema kolumnami danych: PESEL i NumerKonta.

Pokazać w jaki sposób można przeglądać dane zapisane w skoroszycie za pomocą mechanizmu LINQ to DataSet. Ściślej - dane ze skoroszytu wczytać do obiektu DataSet za pomocą mechanizmu wykorzystanego w zadaniu 3.10.1, a wyrażenie LINQ odnosić do napełnionej struktury DataSet.

[1p]

3.10.7 LINQ, łączenie różnych źródeł danych

Napisać wyrażenie LINQ, które połączy dane osobowe z bazy danych z zadania 3.10.2 z danymi ze skoroszytu z zadania 3.10.6.

Ściślej - użyć klauzuli `join` do połączenia danych osobowych z bazy danych z danymi o kontaktach ze skoroszytu. Polem łączącym jest pole PESEL.

[2p]

3.10.8 Własny ORM, atrybuty, refleksja

Zaprojektować zbiór atrybutów i napisać funkcję do automatycznego tworzenia kwerend SQL dla modelu obiektowego bazy danych z poprzednich zadań. Automatyczny generator kwerend powinien odczytać informację o polach obiektu, wydobyć te, które oznakowane są odpowiednimi atrybutami, i na ich podstawie budować kwerendy CRUD (Create, Retrieve, Update, Insert).

```
[ORMClass( tablename="STUDENCI")]
class Student
{
    [ORMIdentity( fieldname="ID")]
    public int ID;

    [ORMField( fieldname="Name", maxlength=80 )]
    public string Nazwisko;

    [ORMField( fieldname="DataUr" )]
    public DateTime DataUr;

    ...
}

class SimpleORM
{
    ...

    public static List<T> RetrieveAll<T>();
    public static T RetrieveOne<T>( object id );
    public static void Update<T>( T t );
    public static void Insert<T>( T t );
    public static void Delete<T>( T t );
}
```

Dodatkowe 2 punkty za ładne użycie wzorca **Strategy** dla tworzenia wymienialnych generatorów kwerend dla co najmniej dwóch różnych DBMSów:

```
SimpleORM<OracleORMProvider> oracle_orm = new SimpleORM<OracleORMProvider>();
SimpleORM<SQLORMProvider> sql_orm = new SimpleORM<SQLORMProvider>();
```

[3+2p]

3.11 Biblioteka ASP.NET. ASP.NET WebServices

3.11.1 Rejestr odwiedzin

Przygotować stronę, która każde odwiedzinę zarejestruje w pliku tekstowym, zapisując datę i numer IP komputera klienta.

[1p]

3.11.2 Statystyka odwiedzin

Przygotować stronę, która udostępni statystykę rejestru odwiedzin z poprzedniego zadania. Statystyka powinna zawierać numery IP uporządkowane według liczby połączeń, przy każdym numerze IP powinna znajdować się liczba połączeń oraz data ostatniego połączenia.

[2p]

3.11.3 ASP.NET+ADO.NET

Przygotować stronę, która w DataGrid/Gridview wyświetli zbiór rekordów z dowolnego zewnętrznego źródła danych wczytany za pomocą ADO.NET do DataSet.

[1p]

3.11.4 Uwierzytelnianie

Zaproponować i zrealizować w dowolny sposób system uwierzytelniania w ASP.NET. Może być to albo jeden z udostępnianych przez ADO.NET (Forms, Windows, Passport) albo własny, oparty np. o informacje przechowywane w zmiennych sesji czy ciasteczkach.

Realizacja praktyczna powinna składać się z 2 stron: `login.aspx` i `main.aspx`. Próba dostępu do `main.aspx` bez autoryzacji powinna powodować przekierowanie do `login.aspx`. Poprawna autoryzacja powinna objawiać się ujawnieniem w treści strony `main.aspx` nazwy zalogowanego użytkownika.

[1p]

3.11.5 WebService - autentykacja

Przygotować WebService udostępniający metodę, która dla podanej dodatniej liczby naturalnej k zwraca najmniejszą liczbę pierwszą nie mniejszą niż k . WebService powinien autentykować użytkownika, który wywołuje funkcję i zwrócić wyjątek w wypadku błędnej autentykacji.

Wskazówka: autentykacja WebServices może odbywać się na kilka różnych sposobów, m.in:

- *uwierzytelnianie zintegrowane, tożsamość przekazana w właściwości CredentialCache obiektu klienta*
- *własny nagłówek SOAP (SOAPHeader), po stronie serwera explicite sprawdzenie tożsamości*
- *jawna funkcja logująca, która w obiekcie sesji WebService umieści odpowiednie ciasteczko FormsAuthentication*

[2p]

3.11.6 WebService - dane binarne

Przygotować WebService który będzie potrafił przesyłać dane binarne (na przykład pliki).

Jak rozwiązać problem pojawiający się, gdy rozmiar przesyłanych danych jest stosunkowo duży (na przykład przesyłanie pliku wielkości 100MB)?

[2p]

3.11.7 WebService - kompresja

Przygotować rozszerzenie SOAP (SOAPExtension), które w zdarzeniu AfterSerialize po stronie serwera spakuje treść (Body) komunikatu SOAP dowolnym algorytmem kompresji, a w zdarzeniu BeforeDeserialize po stronie klienta rozpakuje treść komunikatu.

Porównać zysk na wielkości przesyłanych danych dla typowych obiektów, np. DataSet.

[3p]

3.12 Bezpieczeństwo platformy .NET

3.12.1 Weryfikacja poprawności MSIL i metadanych

Zdekompilować prosty program napisany w C# do MSIL i zmodyfikować kod tak, aby któraś z funkcji powodowała nadmiar/niedomiar stosu. Skompilować program za pomocą `ildasm.exe` i uruchomić.

Obejrzyć szczegółowy raport diagnostyczny narzędzia `PEVerify.exe`.

(Dodatkowy punkt) Czy i jak wykrywana jest niezgodność głębokości/typów wartości na stosie dla pętli?

[1+1p]

3.12.2 Polisa bezpieczeństwa aplikacji

Korzystając z narzędzia konfiguracyjnego platformy .NET zdefiniować nową grupę kodu (Code Groups) dla bieżącego użytkownika, dla której regułą przynależności będzie lokalizacja w systemie plików (np. `C:/Sandbox`), następnie zdefiniować dla tej grupy nowy zbiór reguł bezpieczeństwa (Permission Sets), który da aplikacji nieograniczony dostęp tylko do plików w jej folderze.

Następnie napisać program, który spróbuje przeczytać plik w innej lokalizacji niż bieżący katalog, umieścić go w folderze utworzonej grupy kodu i uruchomić.

Omówić efekt działania programu.

[1p]

3.12.3 Szyfrowanie kodu aplikacji

Bibliotekę zawierającą logikę aplikacji zaszyfrować dowolnym algorytmem kryptograficznym platformy .NET.

W głównym module aplikacji prosić użytkownika o podanie kodu, użyć go do rozkodowania biblioteki do pamięci, a następnie użyć refleksji do uruchomienia głównej części logiki aplikacji.

Kiedy taki scenariusz mógłby być użyteczny?

[2p]

3.12.4 Silny podpis kodu aplikacji

Bibliotekę zawierającą logikę aplikacji silnie podpisać na etapie kompilacji kluczem wygenerowanym programem `sn.exe`.

Przygotować duplikat biblioteki z logiką aplikacji, o tej samej nazwie i tej samej zawartości (w sensie sygnatur), ale nie posiadającej silnego podpisu.

Jak zachowuje się moduł główny, uruchomiony z duplikatem biblioteki zamiast z oryginałem? Kiedy taki scenariusz mógłby być użyteczny?

[1p]

Bibliografia

- [1] *<http://msdn.microsoft.com>*
- [2] Wiktor Zychla *Windows oczami programisty, Mikom*
- [3] Archer T., Whitechapel A. *Inside C#, Microsoft Press*
- [4] Eckel B. *Thinking in C#, <http://www.bruceeckel.com>*
- [5] Gunnerson E. *A Programmer's Introduction to C#*
- [6] Lidin S. *Inside Microsoft .NET IL Assembler, Microsoft Press*
- [7] Petzold Ch. *Programming Windows, Microsoft Press*
- [8] Reilly Douglas J. *Designing Microsoft ASP.NET Applications*
- [9] Scott Mitchel *ASP.NET Data Web Controls Kick Start*
- [10] Nikhil Kothari, Vandana Datje *Developing Microsoft ASP.NET Server Controls and Components*
- [11] Andrew Troelsen *COM and .NET Interoperability*